

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Plenarhandling

A7-0228/2013

24.6.2013

***I

BETÄNKANDE

om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande
(COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Elena Oana Antonescu

Teckenförklaring

- * Samrådsförfarande
- *** Godkännandeförfarande
- ***I Ordinarie lagstiftningsförfarande (första behandlingen)
- ***II Ordinarie lagstiftningsförfarande (andra behandlingen)
- ***III Ordinarie lagstiftningsförfarande (tredje behandlingen)

(Det angivna förfarandet baseras på den rättsliga grund som angetts i förslaget till akt.)

Ändringsförslag till ett förslag till akt

Parlamentets ändringsförslag till ett förslag till akt ska markeras med ***fetkursiv stil***. *Kursiv stil* används för att uppmärksamma berörda avdelningar på eventuella problem i förslaget till akt. Med kursiv stil markeras ord eller textavsnitt som det finns skäl att korrigera innan texten färdigställs (exempelvis om det i en språkversion förekommer uppenbara fel eller saknas ord eller textavsnitt). De berörda avdelningarna tar sedan ställning till dessa korrigeringsförslag.

Texten i hänvisningen ovanför ett ändringsförslag till en befintlig akt, som förslaget till akt är avsett att ändra, innehåller en tredje och en fjärde rad. Den tredje raden anger den befintliga akten och den fjärde vilken bestämmelse i denna som ändringsförslaget avser. Om parlamentet önskar ändra delar av en bestämmelse i en befintlig akt som inte ändrats i förslaget till akt, ska dessa markeras med ***fet stil***. Eventuella strykningar ska i sådana fall markeras enligt följande: [...].

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION	5
MOTIVERING.....	39
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR RÄTTSLIGA FRÅGOR	43
ÄRENDETS GÅNG	58

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande (COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: första behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2011)0326),
  - med beaktande av artiklarna 294.2 och 82.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag för parlamentet (C7-0157/2011),
  - med beaktande av artikel 294.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
  - med beaktande av det bulgariska parlamentets, den italienska senatens och det portugisiska parlamentets bidrag rörande förslaget till rättsakt,
  - med beaktande av yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 7 december 2011¹,
  - efter att ha hört Regionkommittén,
  - med beaktande av det skriftliga åtagandet från rådets företrädare av den 4 juni 2013 att godkänna Europaparlamentets ståndpunkt i enlighet med artikel 294.4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
  - med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,
  - med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och yttrandet från utskottet för rättsliga frågor (A7-0228/2013).
1. Europaparlamentet antar nedanstående ståndpunkt vid första behandlingen.
  2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en ny text för parlamentet om den har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag eller ersätta det med ett nytt.
  3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

---

¹ EUT C 43, 15.12.2012, s. 51.

Ändringsförslag 1

EUROPAPARLAMENTETS ÄNDRINGSFÖRSLAG*

till kommissionens förslag

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

av den

om rätt till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att låta underrätta en tredje part vid frihetsberövande och rätt att under frihetsberövandet kontakta tredje personer och konsulära myndigheter

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt *artikel 82.2 b*,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,
efter att ha hört Regionkommittén **■**,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

---

* Ändringar: ny text eller text som ersätter tidigare text markeras med fetkursiv stil och strykningar med symbolen **■**.

¹ EUT C , , s. . [yttrandet avgett den 7 december 2011, SOC/424].

av följande skäl:

- (1) I artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), artikel 6 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad *Europakonventionen*) och artikel 14 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (nedan kallad *ICCPR-konventionen*) garanteras rätten till en rättvis rättegång. I artikel 48 i stadgan garanteras rätten till försvar.
- (2) ***Unionen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Enligt slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999, särskilt punkt 33, bör principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden som fälls av rättsliga myndigheter bli en hörnsten i det rättsliga samarbetet på både det civilrättsliga och det straffrättsliga området inom unionen, eftersom ett ökat ömsesidigt erkännande samt en nödvändig tillnärmning av lagstiftningen skulle underlätta samarbetet mellan myndigheter och det rättsliga skyddet av enskildas rättigheter.***
  - (2a) ***Enligt artikel 82 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska det straffrättsliga samarbetet inom unionen bygga på principen om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden.***
  - (2b) ***Genomförandet av principen om ömsesidigt erkännande av avgöranden i straffrättsliga förfaranden förutsätter att medlemsstaterna har förtroende för varandras straffrättsliga system. Omfattningen av ömsesidigt erkännande är i hög grad beroende av en rad parametrar, bl.a. mekanismer till skydd för misstänkta eller tilltalade personers rättigheter och gemensamma miniminormer för att underlätta tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande.***
- (3) För att det ömsesidiga erkännandet verkligen ska fungera fordras att det finns ett ömsesidigt förtroende, vilket förutsätter att det införs detaljerade bestämmelser för att skydda de processuella rättigheter och garantier som fastställs i stadgan, Europakonventionen och ICCPR-konventionen. Gemensamma miniminormer bör leda till ökat förtroende för alla medlemsstaters straffrättsliga system, vilket i sin tur

bör bidra till ett effektivare rättsligt samarbete i en anda av ömsesidigt förtroende och till främjandet av de grundläggande rättigheterna i unionen. Dessa normer bör även bidra till att avlägsna hindren för den fria rörligheten för medborgarna *inom medlemsstaternas hela territorium*. Sådana gemensamma miniminormer bör tillämpas när det gäller rätten till försvarare och rätten *att låta underrätta en* tredje part vid frihetsberövandet.

- (4) Även om medlemsstaterna är parter i Europakonventionen och ICCPR-konventionen har erfarenheten visat att detta i sig inte alltid räcker för att skapa tillräckligt förtroende för andra medlemsstaters straffrättsliga system.
- (4a) *Ett stärkt ömsesidigt förtroende förutsätter detaljerade bestämmelser för att skydda de processuella rättigheter och garantier som fastställs i stadgan och Europakonventionen. Det kräver också att man, genom detta direktiv och andra åtgärder, inom unionen vidareutvecklar de miniminormer som fastställs i konventionen och stadgan.*
- (4b) *Enligt artikel 82.2 i EUF-fördraget ska det fastställas minimiregler som ska tillämpas i medlemsstaterna för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polissamarbete och rättsligt samarbete i sådana straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension. I artikeln anges i led b ”personers rättigheter vid det straffrättsliga förfarandet” som ett av de områden på vilka minimiregler får fastställas.*
- (4c) *Gemensamma minimiregler bör leda till ökat förtroende för alla medlemsstaters straffrättsliga system, vilket i sin tur bör bidra till ett effektivare rättsligt samarbete i en anda av ömsesidigt förtroende. Sådana gemensamma minimiregler bör fastställas för tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden.*
- (5) Den 30 november 2009 antog rådet en färdplan för att stärka misstänkta eller åtalade personers processuella rättigheter vid straffrättsliga förfaranden (nedan kallad *färdplanen*)¹. ■ Färdplanen ska genomföras stegvis, omfattar åtgärder avseende rätten till översättning och tolkning, rätten till information om rättigheter och om

---

¹ EUT C 295, 4.12.2009, s. 1.

åtal, rätten till juridisk rådgivning och rättshjälp och rätten till *kommunikation* med släktingar, arbetsgivare och konsulära myndigheter *och inrättar* särskilda skyddsåtgärder för utsatta misstänkta eller åtalade personer. I färdplanen understryks att uppräkningsordningen för rättigheterna endast är vägledande och därför kan ändras allteftersom prioriteringarna ändras. Den är avsedd att utgöra en enhet och först när alla dess delar har genomförts kommer det att märkas fullt ut vilka fördelar den ger.

- (5a) *Den 10 december 2009 välkomnade Europeiska rådet färdplanen och införlivade den i Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd (punkt 2.4). Europeiska rådet underströk att färdplanen inte är uttömmande genom att uppmana kommissionen att undersöka ytterligare inslag i de processuella minimirättigheterna för misstänkta och åtalade personer och bedöma om andra frågor, till exempel frågan om presumtion för oskuld, behöver diskuteras för att förbättra samarbetet på detta område.*
- (5b) *Hittills har två instrument som ingår i färdplanen antagits: Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden¹ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden¹.*
- (6) I detta direktiv fastställs miniminormer för rätten till försvarare och rätten *att låta underrätta en* tredje part vid frihetsberövande i samband med ett straffrättsligt förfarande ■ samt för förfaranden i samband med verkställighet av en europeisk arresteringsorder. Direktivet främjar således tillämpningen av stadgan, särskilt artiklarna 4, 6, 7, 47 och 48 i denna, och bygger på artiklarna 3, 5, 6 och 8 i Europakonventionen, såsom dessa tolkas av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad *Europadomstolen*), *som i sin rättspraxis kontinuerligt fastställer normer i fråga om rätten till försvarare. Enligt denna rättspraxis förutsätter ett rättvist förfarande bland annat att en misstänkt eller tilltalad person kan få tillgång till samtliga tjänster som särskilt kopplas till rättslig hjälp. I detta*

---

¹ *EUT L 280, 26.10.2010, s. 1.*

hänseende bör försvararen utan begränsningar kunna säkra de grundläggande aspekterna av den personens försvar.

- (6a) Utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter enligt Europakonventionen att säkerställa rätten till en rättvis rättegång, bör förfaranden avseende lindriga överträdelser som begås i ett fängelse och förfaranden avseende överträdelser som begås i militära sammanhang och som hanteras av en befälhavare inte anses vara straffrättsliga förfaranden vid tillämpning av detta direktiv.*
- (6b) Detta direktiv bör genomföras under beaktande av bestämmelserna i direktiv 2012/13/EU om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden, som föreskriver att misstänkta eller tilltalade personer omgående informeras om rätten till försvarare och att misstänkta eller tilltalade personer som har anhållits eller häktats skriftligen och utan dröjsmål erhåller rättighetsinformation, som bör omfatta information om rätten till försvarare.*
- (6c) Med försvarare avses i detta direktiv personer som enligt nationell lagstiftning är kvalificerade och berättigade, inbegripet genom ackreditering från ett auktoriserat organ, att tillhandahålla juridisk rådgivning och rättsligt bistånd till misstänkta eller tilltalade personer.*
- (6d) I vissa medlemsstater kan en annan myndighet än en brottmålsdomstol ha behörighet att utdöma andra påföljder än frihetsberövande för relativt lindriga överträdelser. Detta kan exempelvis gälla trafikförseelser som begås i stor skala och som eventuellt konstateras till följd av en trafikkontroll. I sådana situationer vore det oproportionerligt att begära av de behöriga myndigheterna att de skulle respektera samtliga rättigheter enligt detta direktiv. I de fall där det i medlemsstaternas lagstiftning föreskrivs att en påföljd för lindriga överträdelser kan utdömas av en annan myndighet än en brottmålsdomstol och där en sådan påföljd kan överklagas till en brottmålsdomstol eller målet kan hänskjutas till en sådan, bör detta direktiv därför endast tillämpas på förfaranden vid en brottmålsdomstol till följd av ett sådant överklagande eller hänskjutande.*

---

¹ EUT L 142, 1.6.2012, s. 1.

- (6e) *I vissa medlemsstater anses vissa lindriga överträdelser, särskilt lindriga trafikförseelser, lindriga överträdelser av allmänna kommunala föreskrifter och lindriga brott mot allmän ordning vara brott. Det vore oproportionerligt att begära av de behöriga myndigheterna att de skulle respektera samtliga rättigheter enligt detta direktiv vid sådana lindriga överträdelser. I de fall där det i medlemsstaternas lagstiftning föreskrivs att frihetsberövande inte får utdömas som påföljd för lindriga överträdelser bör detta direktiv därför endast tillämpas på förfaranden vid en brottmålsdomstol.*
- (6f) *Tillämpningsområdet för detta direktiv när det gäller vissa lindriga överträdelser bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter enligt Europakonventionen att säkerställa rätten till en rättvis rättegång, inbegripet rätten till rättsligt bistånd från en försvarare.*
- (6g) *Medlemsstaterna bör se till att misstänkta eller tilltalade har rätt till försvarare utan onödigt dröjsmål. Misstänkta eller tilltalade bör under alla omständigheter ha tillgång till försvarare innan personen i fråga förhörs av polisen eller andra brottsbekämpande myndigheter och under sådana förhör, när utredande myndigheter eller andra behöriga myndigheter genomför utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder och utan onödigt dröjsmål efter frihetsberövandet. Under alla omständigheter bör misstänkta eller tilltalade ges tillgång till en försvarare under straffrättsliga förfaranden inför domstol, om de inte har avstått från den rätten.*
- (6h) *Vid tillämpning av detta direktiv bör begreppet förhör inte omfatta preliminära utfrågningar som genomförs av polisen eller andra brottsbekämpande myndigheter med något av eller allt följande som syfte: att identifiera den berörda personen, att kontrollera vapeninnehav eller andra liknande säkerhetsfrågor eller att avgöra om en undersökning bör inledas, till exempel vid en trafikkontroll eller vid regelbundna slumpvisa kontroller som görs när en misstänkt eller tilltalad person ännu inte har identifierats.*
- (6i) *Om en annan person än den misstänkta eller tilltalade, till exempel ett vittne, blir misstänkt eller tilltalad, bör denna person skyddas mot självavgivelse och har rätt*

att tala, vilket bekräftas i Europadomstolens rättspraxis. Det är därför lämpligt att uttryckligen hänvisa till en situation där en annan person än en misstänkt eller tilltalad vid polisförhör eller förhör som genomförs av någon annan brottsbekämpande myndighet inom ramen för ett straffrättsligt förfarande blir misstänkt eller tilltalad för brott. Om en annan person än en misstänkt eller tilltalad person blir misstänkt eller tilltalad under ett sådant förhör bör förhöret omedelbart avbrytas; förhöret får dock fortsättas om personen har blivit upplyst om att han eller hon är misstänkt eller tilltalad och han eller hon till fullo kan utnyttja de rättigheter som föreskrivs i detta direktiv.

I

- (11) *Den misstänkta eller tilltalade bör ha rätt att i enrum tala med den försvarare som företräder henne eller honom, även före förhör med polis eller andra brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter. Medlemsstaterna får besluta om de praktiska arrangemang som ska gälla för längden på och frekvensen för mötena mellan en misstänkt eller tilltalad person och dennes försvarare, med beaktande av omständigheterna i det aktuella fallet, bl.a. hur komplicerat ärendet är och vilka processuella förfaranden som är tillämpliga. Medlemsstaterna får även besluta om praktiska åtgärder för att garantera säkerhet och skydd, särskilt för försvararen och den misstänkta eller tilltalade personen, på den plats där försvararen och den misstänkta eller tilltalade personen möts. Ingen av dessa åtgärder får inverka menligt på det effektiva utövandet av och innehållet i den misstänkta eller tilltalades rätt att träffa sin försvarare.*
- (11a) *Misstänkta eller tilltalade personer bör ha rätt att kontakta den försvarare som företräder dem. Detta kan ske när som helst, inbegripet före ett eventuellt utövande av rätten att träffa en försvarare. Medlemsstaterna får besluta om de praktiska arrangemang som ska gälla för kontakternas längd och frekvens samt kommunikationsmedlet mellan den misstänkta eller tilltalade personen och dennes försvarare, även när det gäller användning av videokonferenser och annan kommunikationsteknik för att möjliggöra kontakterna, under förutsättning att arrangemangen inte inverkar menligt på det effektiva utövandet av och innehållet i*

den misstänkta eller tilltalades rätt att kontakta sin försvarare.

- (11b) När det gäller vissa lindriga överträdelser bör detta direktiv inte hindra medlemsstaterna från att organisera så att den misstänkta eller tilltalades rätt till rättsligt bistånd tillhandahålls per telefon. Rätten bör emellertid endast begränsas på detta sätt i fall där personen inte kommer att förhöras av polisen eller andra brottsbekämpande myndigheter.*
- (11c) Medlemsstaterna bör säkerställa att misstänkta eller tilltalade personer har rätt att ha sin försvarare närvarande och faktiskt medverkande när de förhörs av utredande myndigheter liksom vid förhandlingar inför domstol. Denna medverkan bör ske i enlighet med förfarandena i den nationella lagstiftningen, som kan innehålla bestämmelser om försvarares medverkan vid de utredande myndigheternas förhör av den misstänkta eller tilltalade personen samt vid förhandlingar inför domstol, under förutsättning att bestämmelserna inte inverkar menligt på det effektiva utövandet av och innehållet i den berörda rättigheten. Vid förhör av den misstänkta eller tilltalade personen av de utredande myndigheterna eller vid förhandlingar inför domstol, får försvararen i enlighet med dessa bestämmelser bland annat ställa frågor, begära förtydliganden och avge yttranden, vilket bör registreras i enlighet med nationell lagstiftning.*
- (11d) Vid minst följande utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder har den misstänkta eller tilltalade rätt att ha sin försvarare närvarande, under förutsättning att de föreskrivs i berörd nationell lagstiftning och i den mån den misstänkta eller tilltalades närvaro är obligatorisk eller tillåten: vittneskonfrontationer, där den misstänkta eller tilltalade framträder omgiven av andra personer i syfte att identifieras av ett brottsoffer eller ett vittne, konfrontationer, där en misstänkt eller tilltalad person sammanförs med ett eller flera vittnen eller brottsoffer när det råder oenighet dem emellan om viktiga fakta eller frågor, experimentella rekonstruktioner av brottsplatsen, där den misstänkta eller tilltalade personen är närvarande och där omständigheterna kring ett brott rekonstrueras för att det bättre ska gå att förstå hur och under vilka omständigheter ett brott begicks samt för att specifika frågor ska kunna ställas till den misstänkta eller tilltalade*

personen. Medlemsstaterna får besluta om de praktiska arrangemang som ska gälla för en försvarares närvaro vid utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder, under förutsättning att dessa arrangemang inte inverkar menligt på det effektiva utövandet av och innehållet i de berörda rättigheterna. Om försvararen är närvarande vid utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder bör detta registreras enligt det förfarande för registerföring som föreskrivs i den berörda medlemsstatens lagstiftning.

- (11e) Medlemsstaterna bör uppmuntras att göra allmän information tillgänglig, till exempel genom en webbplats eller genom en broschyr som finns på polisstationerna, för att underlätta för misstänkta eller tilltalade personer när dessa ska hitta en försvarare. Avsikten är dock inte att medlemsstaterna skulle behöva aktivt sträva efter att en misstänkt eller tilltalad som inte är frihetsberövad ska bistås av en försvarare, om personen i fråga inte själv har vidtagit åtgärder för att bistås av en sådan. Den misstänkta eller tilltalade personen i fråga bör fritt kunna kontakta, konsultera eller bistås av försvararen i fråga.*
- (11f) I de fall där en misstänkt eller en tilltalad frihetsberövas bör medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att personen i fråga verkligen kan utöva sin rätt till försvarare, till exempel genom att ordna med bistånd från en försvarare i de fall där personen i fråga inte har någon sådan, såvida inte han eller hon har avstått från den rätten. Åtgärderna kan bland annat innebära att de behöriga myndigheterna ordnar med bistånd från en försvarare på grundval av en förteckning över tillgängliga försvarare, bland vilka den misstänkta eller tilltalade kan välja. Åtgärderna skulle i tillämpliga fall kunna innefatta åtgärderna för rättshjälp.*
- (11g) De förhållanden som råder under frihetsberövande före och efter rättegång bör till fullo respektera de normer som har fastställts i Europakonventionen, i stadgan och i rättspraxis från Europadomstolen och domstolen. När bistånd enligt detta direktiv ges en misstänkt eller tilltalad person som hålls frihetsberövad, bör den berörda försvararen ha möjlighet att rikta en fråga till de behöriga myndigheterna angående de förhållanden under vilka personen i fråga hålls frihetsberövad.*

- (11h) *Om den misstänkta eller tilltalade befinner sig på en geografiskt avlägsen plats, till exempel i utomeuropeiska territorier eller där medlemsstaten genomför eller deltar i militära operationer utanför medlemsstaten, får medlemsstaterna tillfälligt göra undantag från en misstänkt eller tilltalad persons rätt att utan onödigt dröjsmål efter frihetsberövandet få tillgång till en försvarare. Vid ett tillfälligt undantag på denna grund får de behöriga myndigheterna inte förhöra den berörda personen eller genomföra någon av de utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder som föreskrivs i detta direktiv. Om omedelbar tillgång till försvarare är omöjlig på grund av den misstänkta eller tilltalade personens geografiskt avlägsna belägenhet bör medlemsstaterna möjliggöra kommunikation via telefon eller videokonferens såvida detta inte är helt omöjligt.*
- (11i) *Medlemsstaterna bör tillåtas att tillfälligt göra undantag från rätten till försvarare under skedet före rättegången om det föreligger ett trängande behov av att avvärja livsfara eller fara för en persons frihet eller fysiska säkerhet. Vid ett tillfälligt undantag på denna grund får de behöriga myndigheterna förhöra en misstänkt eller tilltalad person utan att försvararen är närvarande, under förutsättning att den misstänkta eller tilltalade personen har informerats om sin rätt att tala och kan utöva denna rätt, och att förhöret inte inverkar menligt på rätten till försvar, inbegripet skyddet mot självangivelse. Förhör får endast genomföras i syfte att och i den mån det krävs för att erhålla information som är avgörande för att avvärja livsfara eller fara för en persons frihet eller fysiska säkerhet. Missbruk av detta undantag skulle i princip oåterkalleligen skada rätten till försvar.*
- (11j) *Medlemsstaterna bör även tillåtas att tillfälligt göra undantag från rätten till försvarare under skedet före rättegången om omedelbara åtgärder från de utredande myndigheternas sida är avgörande för att förhindra väsentlig fara för de straffrättsliga förfarandena, i synnerhet för att förhindra att avgörande bevis undanröjs eller ändras, eller för att förhindra otillbörlig påverkan av vittnen. Vid ett tillfälligt undantag på denna grund får de behöriga myndigheterna förhöra en misstänkt eller tilltalad person utan att försvararen är närvarande, under förutsättning att den misstänkta eller tilltalade personen har informerats om sin rätt att tala och kan utöva denna rätt, och att förhöret inte inverkar menligt på*

rätten till försvar, inbegripet skyddet mot självangivelse. Förhör får endast genomföras i syfte att och i den mån det krävs för att erhålla information som är avgörande för att förhindra väsentlig fara för de straffrättsliga förfarandena. Missbruk av detta undantag skulle i princip oåterkalleligen skada rätten till försvar.

(11k) Principen om att all kommunikation mellan en misstänkt eller tilltalad och dennes försvarare ska vara sekretessbelagd utgör ett viktigt skydd för rätten till försvar och utgör en väsentlig del av rätten till en rättvis rättegång. Medlemsstaterna bör därför respektera sekretessen för möten och andra former av kommunikation mellan försvararen och den misstänkta eller tilltalade vid utövandet av den rätt till försvarare som föreskrivs i detta direktiv, utan undantag. Detta direktiv bör inte påverka förfaranden avsedda för situationer där det föreligger objektiva och faktiska omständigheter genom vilka försvararen misstänks ha samröre med den misstänkta eller tilltalade i ett brott. En försvarares brottsliga verksamhet bör inte anses som legitimt bistånd till misstänkta eller tilltalade inom ramen för detta direktiv. Skyldigheten att respektera sekretessen innebär inte bara att medlemsstaterna bör avhålla sig från att blanda sig i eller skaffa åtkomst till sådan kommunikation utan också att medlemsstaterna, om den misstänkta eller tilltalade är frihetsberövad eller på annat sätt befinner sig på en plats som är under statens kontroll, bör säkerställa att sekretessen upprätthålls och skyddas genom arrangemangen för kommunikation. Detta bör inte inverka på befintliga mekanismer i häkten för förhindrande av sändande av otillåtna bilagor till häktade, till exempel kontroll av korrespondens, så länge sådana mekanismer inte gör det möjligt för de behöriga myndigheterna att läsa meddelandet mellan den misstänkta eller tilltalade och dennes försvarare. Direktivet bör inte heller inverka på förfaranden i nationell lagstiftning enligt vilka vidarebefordran av korrespondens får avslås om avsändaren inte godkänner att korrespondensen först föreläggs en behörig domstol.

(11l) Detta direktiv bör inte påverka sekretessbrott i samband med en laglig övervakningsoperation som genomförs av behöriga myndigheter. Detta direktiv bör inte heller påverka det arbete som utförs av till exempel nationella

underrättelsetjänster för att skydda den inre säkerheten i enlighet med artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen eller inom ramen för artikel 72 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, enligt vilken avdelning V om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa inte ska påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

- (12) *Misstänkta eller tilltalade personer som frihetsberövats bör ha rätt att utan onödigt dröjsmål få åtminstone en person som de själva utsett, t.ex. en släkting eller en arbetsgivare, underrättad om att de har frihetsberövats, varvid det är underförstått att detta inte får påverka ett korrekt genomförande av det straffrättsliga förfarandet mot den berörda personen eller andra straffrättsliga förfaranden. Medlemsstaterna får vidta praktiska åtgärder för tillämpningen av denna rätt, under förutsättning att sådana åtgärder inte inverkar på det effektiva utövandet av och innehållet i denna rätt. I begränsade undantagsfall bör det dock vara möjligt att tillfälligt göra undantag från denna rätt, om detta är motiverat av ett tvingande skäl enligt detta direktiv med hänsyn till de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet. Om de behöriga myndigheterna planerar att göra ett sådant tillfälligt undantag när det gäller en särskild tredje part, bör de först överväga om en annan tredje part, utsedd av den misstänkta eller tilltalade, kan informeras om att denne har frihetsberövats.*
- (13) *Misstänkta eller tilltalade personer bör, medan de är frihetsberövade, ha rätt att utan dröjsmål kontakta minst en tredje part, t.ex. en anhörig, som de själva har utsett. Medlemsstaterna får begränsa eller fördröja utövandet av denna rättighet med anledning av tvingande krav eller proportionella operativa krav. Dessa krav kan t.ex. vara ett behov av att avvärja livsfara eller fara för en persons frihet eller fysiska säkerhet, ett behov av att förhindra skada för straffrättsliga förfaranden, ett behov av att förebygga ett brott, ett behov av att invänta en domstolsförhandling, eller ett behov av att skydda brottsoffer. Om de behöriga myndigheterna planerar att begränsa eller fördröja utövandet av rätten till kontakt när det gäller en särskild tredje part bör de först överväga om den misstänkta eller tilltalade kan kontakta en annan tredje part som han eller hon själv har utsett. Medlemsstaterna får besluta om praktiska arrangemang som ska gälla för tidpunkt, medel, längd och frekvens*

för kontakter med tredje parter, varvid hänsyn bör tas till behovet av att upprätthålla god ordning och säkerhet på den plats där personen hålls frihetsberövad.

- (13a) Rätten till konsulärt bistånd *för misstänkta och tilltalade personer som är frihetsberövade* fastställs i artikel 36 i 1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser, där stater ges rätt att hålla kontakt med sina egna medborgare. Genom detta direktiv *har misstänkta eller tilltalade personer som är frihetsberövade en motsvarande rättighet*, om de så önskar. *Konsulärt skydd får ges av diplomatiska myndigheter när de agerar i egenskap av konsulära myndigheter.*
- (13b) *Medlemsstaterna bör i nationell lagstiftning klart och tydligt ange skälen till och kriterierna för eventuella tillfälliga undantag från en rättighet som föreskrivs i direktivet och bör vara återhållsamma med att utnyttja dessa undantag. Alla tillfälliga undantag enligt detta direktiv bör vara proportionella, strikt tidsbegränsade, inte uteslutande vara grundade på det påstådda brottets natur eller svårighetsgrad och inte inverka på förutsättningarna för den övergripande rättvisan i förfarandet. Medlemsstaterna bör, när ett tillfälligt undantag har godkänts enligt detta direktiv av en rättslig myndighet som inte är en domare eller en domstol, säkerställa att beslutet om godkännande av det tillfälliga undantaget kan prövas av en domstol, åtminstone under rättegångsskedet.*
- (13c) *Utan att det påverkar nationell lagstiftning som kräver obligatorisk närvaro eller bistånd av en försvarare bör en misstänkt eller tilltalad person ha rätt att avstå från att utnyttja en rättighet enligt direktivet, under förutsättning att han eller hon, muntligen eller skriftligen, har fått tydlig och tillräcklig information, avfattad på ett enkelt och begripligt språk, om innebörden av den berörda rättigheten och om de eventuella konsekvenserna av att avstå från den. När denna information ges bör den berörda personens särskilda omständigheter beaktas, t.ex. ålder samt mental och fysisk kondition.*
- (13d) *Ett avstående och de omständigheter under vilka det gjordes bör noteras i enlighet med det förfarande för registerförande som föreskrivs i den berörda medlemsstatens lagstiftning. Detta bör inte leda till någon ytterligare skyldighet för*

medlemsstaterna att införa nya mekanismer eller skapa någon ytterligare administrativ börda.

(13e) Det bör vara möjligt för en misstänkt eller tilltalad person att när som helst under de straffrättsliga förfarandena återkalla ett avstående och den berörda personen bör informeras om denna möjlighet. Ett återkallande av ett avstående bör få verkan från och med den tidpunkt då återkallandet gjordes. Det bör därför inte vara nödvändigt att på nytt genomföra sådana utfrågningar eller processuella åtgärder som gjordes under den tid då personen avstod från den berörda rätten.

■

(21) Personer som är föremål för en europeisk arresteringsorder bör ha rätt till en försvarare i den verkställande medlemsstaten, så att de kan utöva sina rättigheter på bästa möjliga sätt i enlighet med rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna¹. När försvararen deltar i den verkställande rättsliga myndighetens förhör av den eftersökta personen, får han eller hon i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning bland annat ställa frågor, begära förtydliganden och avge yttranden. Deltagandet bör registreras i enlighet med nationell lagstiftning.

(21a) Eftersökta personer bör ha rätt att i enrum tala med den försvarare som företräder honom eller henne i den verkställande staten. Medlemsstaterna får besluta om praktiska arrangemang som ska gälla för dessa samtals längd och frekvens, varvid hänsyn bör tas till de särskilda omständigheterna i fallet. Medlemsstaterna får även besluta om praktiska arrangemang för att garantera säkerhet och skydd, särskilt för försvararen och den eftersökta personen, på den plats där mötet mellan försvararen och den eftersökta personen äger rum. Inget av dessa arrangemang får inverka menligt på det effektiva utövandet av eller innehållet i den eftersökta personens rätt att träffa sin försvarare.

(21b) Eftersökta personer bör ha rätt att kontakta den försvarare som företräder dem i den verkställande staten. Detta kan ske när som helst, inbegripet före ett eventuellt

---

¹ EGT L 190, 18.7.2002, s. 1.

utövande av rätten att träffa en försvarare. Medlemsstaterna får besluta om de praktiska arrangemang som ska gälla för längd, frekvens och kommunikationsmedel för kontakterna mellan den eftersökta personen och dennes försvarare, även när det gäller användning av videokonferenser och annan kommunikationsteknik för att möjliggöra kontakterna, under förutsättning att dessa arrangemang inte inverkar menligt på det effektiva utövandet av och innehållet i den eftersökta personens rätt att kontakta sin försvarare.

- (21c) *De verkställande medlemsstaterna bör vidta nödvändiga åtgärder för att se till att en eftersökt person verkligen kan utöva sin rätt till försvarare i den verkställande medlemsstaten, till exempel genom att ordna med bistånd från en försvarare i de fall där personen i fråga inte har någon sådan, såvida inte han eller hon har avstått från den rätten. Dessa åtgärder, i tillämpliga fall också sådana som gäller rättshjälp, bör regleras i nationell lagstiftning. De kan bland annat innebära att de behöriga myndigheterna ordnar med bistånd från en försvarare på grundval av en förteckning över tillgängliga försvarare, bland vilka den eftersökta personen kan välja.*
- (21d) *Efter att ha fått vetskap om att den eftersökta personen önskar utse en försvarare i den utfärdande medlemsstaten bör den behöriga myndigheten i den medlemsstaten utan onödigt dröjsmål förse den eftersökta personen med information för att göra det lättare för honom eller henne att utse en försvarare där. Sådan information kan t.ex. inbegripa en aktuell förteckning över försvarare, eller namnet på en jourhavande försvarare i den utfärdande medlemsstaten, som kan tillhandahålla information och ge råd i fall som rör en europeisk arresteringsorder. Medlemsstaterna kan begära att vederbörande advokatsamfund upprättar en sådan förteckning.*
- (21e) *Förfarandet för överlämnande har mycket stor betydelse för det straffrättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna. Det är avgörande för detta samarbete att tidsfristerna enligt rådets rambeslut 2002/584/RIF iakttas. Eftersom efterfrågade personer bör kunna utöva sina rättigheter enligt detta direktiv i full utsträckning*

vid förfaranden för verkställande av en europeisk arresteringsorder, bör dessa tidsfrister respekteras.

-
- (24) Så länge det inte finns någon *unionsakt* om rättshjälp, bör medlemsstaterna ■ tillämpa *sin* nationella *lagstiftning* om rättshjälp, som bör överensstämma med stadgan, Europakonventionen och Europadomstolens rättspraxis. ■
- (25) *I enlighet med* principen om en effektiv *unionslagstiftning* *bör* medlemsstaterna införa lämpliga *och* effektiva rättsmedel *till skydd för de rättigheter* som gäller för enskilda enligt *detta direktiv*.

-
- (27) *Medlemsstaterna bör se till att man vid bedömningen av uttalanden som den misstänkta eller tilltalade har gjort eller av bevis som upptagits under åsidosättande av hans eller hennes rätt till försvarare eller när ett undantag från denna rätt har beviljats i enlighet med detta direktiv iakttar rätten till försvar och ser till att förfarandet är rättvist. I detta sammanhang bör man beakta rättspraxis från Europadomstolen, genom vilken det har fastställts att rätten till försvar i princip oåterkalleligen kommer att skadas om komprometterande uttalanden som har gjorts under polisförhör utan tillgång till en försvarare används för att nå en fällande dom. Detta bör inte hindra användandet av uttalanden för andra ändamål som är tillåtna enligt nationell lagstiftning, t.ex. behovet av att brådskande utföra undersökningar ■ för att undvika att andra brott begås eller att det uppstår allvarliga negativa följder för andra personer eller ändamål kopplade till ett akut behov att förhindra väsentlig fara för pågående straffrättsliga förfaranden där rätten till försvarare eller en försening av undersökningen oåterkalleligen skulle skada pågående undersökningar gällande ett allvarligt brott. Dessutom bör detta inte påverka nationella bestämmelser eller system för tillåtligheten för bevis, och inte heller hindra medlemsstaterna från att bibehålla ett system genom vilket alla befintliga bevis kan åberopas i en domstol eller inför en domare, utan att dessa bevis separat eller på förhand har bedömts med avseende på tillåtlighet.*

(27a) *Skyldigheten att visa särskild hänsyn mot misstänkta eller tilltalade personer som potentiellt befinner sig i en svag position är en förutsättning för en rättvis rättskipning. Åklagarmyndigheter, brottsbekämpande myndigheter och rättsliga myndigheter bör därför underlätta för sådana personer att effektivt kunna utöva de rättigheter som anges i detta direktiv, t.ex. genom att ta hänsyn till varje potentiell utsatthet som påverkar deras förmåga att utöva rätten till försvarare och rätten att låta underrätta en tredje part vid frihetsberövande och genom att vidta lämpliga åtgärder för att garantera dessa rättigheter.*

■

(29) Detta direktiv garanterar de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i stadgan ■, bl.a. förbudet mot tortyr och omänsklig och förnedrande behandling, rätten till frihet och säkerhet, respekten för privatlivet och familjelivet, människans rätt till integritet, barnets rättigheter, integrering av personer med funktionshinder, rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol samt presumtion för oskuld och rätten till försvar. Detta direktiv måste tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.

(29a) *Medlemsstaterna bör se till att bestämmelserna i detta direktiv, när de motsvarar rättigheter som garanteras av Europakonventionen, tillämpas i konsekvens med rättigheterna i konventionen och så som de utvecklats genom Europadomstolens rättspraxis.*

(29b) *I detta direktiv fastställs miniminormer. Medlemsstaterna får utvidga de rättigheter som fastställs i direktivet för att därigenom säkerställa en högre skyddsnivå. Sådana högre skyddsnivåer får inte utgöra något hinder för ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden som miniminormerna är avsedda att underlätta. Skyddsnivån bör aldrig ligga lägre än de normer som anges i stadgan och Europakonventionen, så som dessa tolkas i rättspraxis från domstolen och Europadomstolen.*

(30) Detta direktiv främjar *barnets* rättigheter och beaktar Europarådets riktlinjer om ett rättsväsen anpassat till barnens behov, särskilt bestämmelserna om information och

rådgivning *till barn*. Direktivet säkerställer att *misstänkta och tilltalade, däribland barn, ges tillräcklig information för* att förstå följderna av *att avstå från en rätt enligt detta direktiv samt att avståendet bör ske frivilligt och entydigt. De personer som har föräldraansvar* för ett misstänkt eller tilltalat barn bör ■ underrättas så snart som möjligt om barnets *frihetsberövande* och om skälen till detta. *Om tillhandahållandet av sådan information till de personer som har föräldraansvar för barnet strider mot* barnets intressen, *bör en annan lämplig vuxen, till exempel en släkting, informeras i stället. Detta bör inte påverka de bestämmelser i nationell lagstiftning som kräver att alla särskilda myndigheter, institutioner eller enskilda, i synnerhet de som har ansvar för barns skydd eller välfärd, bör informeras om barnets frihetsberövande. Medlemsstaterna bör avhålla sig från att begränsa eller fördröja utövandet av rätten till kontakt med en tredje part när det gäller misstänkta eller tilltalade barn som har frihetsberövats, utom under de mest exceptionella omständigheterna. När fördröjning tillämpas bör barnet icke desto mindre inte hållas i isolering, utan bör tillåtas att kontakta t.ex. en institution eller enskild person med ansvar för barns skydd eller välfärd.*

(30a) *I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011, har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i ett direktiv och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.*

■

(32) Eftersom *målen för direktivet, nämligen att fastställa gemensamma minimiregler för rätten till försvarare och rätten att låta underrätta en tredje part om frihetsberövande, inte i tillräcklig utsträckning* kan uppnås av medlemsstaterna *och de därför, på grund av åtgärdens omfattning, bättre* kan uppnås på unionsnivå, kan *unionen* vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget

om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen *i samma artikel* går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå *dessa* mål.

- (33) **U**tan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Förenade kungariket och Irland inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på dem.
- (34) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som därmed inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

Syfte och tillämpningsområde

Artikel 1

Syfte

Detta direktiv innehåller **minimiregler om rättigheterna** för misstänkta och tilltalade i brottmål och för personer som är föremål för förfaranden enligt rådets rambeslut 2002/584/RIF¹ ("**den europeiska arresteringsordern**") att få tillgång till en försvarare och att **låta underrätta** en tredje part **om frihetsberövandet**.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas **på misstänkta eller tilltalade personer i straffrättsliga förfaranden** från det att personen genom ett officiellt meddelande eller på något annat sätt av den behöriga myndigheten i en medlemsstat **har** underrättats om att han eller hon är misstänkt eller tilltalad för brott, **oavsett om personen är frihetsberövad**

---

¹ **EGT L 190, 18.7.2002, s. 1.**

eller inte. Det ska tillämpas fram till dess att förfarandena har avslutats, med vilket ska förstås det slutgiltiga avgörandet av frågan huruvida den misstänkta eller tilltalade har begått brottet inklusive, i förekommande fall, avkunnandet av domen och prövningen av eventuella överklaganden.

2. Direktivet ska tillämpas på personer som är föremål för förfaranden i samband med *en europeisk arresteringsorder* från det att de grips i den verkställande *medlemsstaten enligt artikel 11*.
- 2a. *På samma villkor som fastställs i punkt 1 ska detta direktiv även vara tillämpligt på andra än misstänkta och tilltalade personer som under loppet av förhör av polis eller någon annan brottsbekämpande myndighet blir misstänkta eller tilltalade.*
- 2b. *Utan att det påverkar rätten till en rättvis rättegång ska, när det gäller lindriga överträdelser,*
  - a) *om en medlemsstats lagstiftning föreskriver att en påföljd kan utdömas av en annan myndighet än en brottmålsdomstol och en sådan påföljd kan överklagas eller hänskjutas till en sådan domstol, eller*
  - b) *om frihetsberövande inte kan utdömas som påföljd,*

detta direktiv endast gälla förfaranden vid en brottmålsdomstol.

Direktivet ska dock under alla omständigheter tillämpas till fullo när den misstänkta eller tilltalade är frihetsberövad, oavsett i vilket skede det straffrättsliga förfarandet befinner sig.

KAPITEL 2

Rätt till försvarare

Artikel 3

Rätt till försvarare i straffrättsliga förfaranden

1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta och tilltalade **har rätt till en försvarare i så god tid och på sådant sätt att den berörda personen kan utöva sin rätt till försvar i praktiken och på ett effektivt sätt.**

2. **Den misstänkta eller tilltalade ska ha rätt till försvarare utan onödigt dröjsmål. Den misstänkta eller tilltalade ska under alla omständigheter ha rätt till försvarare från och med följande tidpunkter, beroende på vad som inträffar först:**
  - a) **Innan personen i fråga förhörs av polisen eller andra brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter.**
  - b) **När utredande myndigheter eller andra behöriga myndigheter genomför utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder i enlighet med punkt 2a c.**
  - c) **Utan onödigt dröjsmål efter frihetsberövandet.**
  - d) **I god tid innan den misstänkta eller tilltalade som har kallats att inställa sig inför en brottmålsdomstol inställer sig inför domstolen i fråga.**

- 2a. **Rätten till försvarare ska innebära följande:**
  - a) **Medlemsstaterna ska se till att den misstänkta eller tilltalade har rätt att i enrum tala med och kontakta den försvarare som företräder henne eller honom, även före förhör av polis eller andra brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter.**
  - b) **Medlemsstaterna ska se till att den misstänkta eller tilltalade har rätt att ha sin försvarare närvarande och faktiskt medverkande när han eller hon förhörs. Denna medverkan ska ske i enlighet med förfarandena i den nationella lagstiftningen, under förutsättning att dessa förfaranden inte**

inverkar menligt på det effektiva utövandet av och innehållet i rättigheten i fråga. Om en försvarare deltar vid ett förhör, ska detta registreras i enlighet med nationell lagstiftning.

c) Medlemsstaterna ska se till att den misstänkta eller tilltalade minst har rätt att ha sin försvarare närvarande vid följande utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder, om dessa åtgärder föreskrivs i den berörda nationella lagstiftningen och om det krävs eller tillåts att den misstänkta eller tilltalade är närvarande vid åtgärden:

i) Vittneskonfrontationer.

ii) Konfrontationer.

iii) Experimentella rekonstruktioner av brottsplatsen.

2b. Medlemsstaterna ska bemöda sig om att göra allmän information tillgänglig för att underlätta för misstänkta eller tilltalade personer att få en försvarare.

Utan hinder av bestämmelserna i nationell lagstiftning om krav på försvarares närvaro ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att misstänkta eller tilltalade personer som har frihetsberövats verkligen kan utöva sin rätt till försvarare, såvida inte han eller hon har avstått från denna rätt i enlighet med artikel 9.

2c. I undantagsfall och endast i skedet före rättegången får medlemsstaterna göra ett tillfälligt undantag från tillämpningen av punkt 2 c om en misstänkt eller tilltalad person befinner sig på en plats som är så geografiskt avlägsen att det är omöjligt att garantera rätten att utan onödigt dröjsmål efter frihetsberövandet få tillgång till en försvarare.

2d. I undantagsfall och endast i skedet före rättegången får medlemsstaterna göra ett tillfälligt undantag från tillämpningen av de rättigheter som anges i punkt 2a, om och i den mån detta är motiverat, med hänsyn till de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet, av ett eller flera av följande tvingande skäl:

- a) *Ett trängande behov av att avvärja livsfara eller fara för en persons frihet eller fysiska säkerhet.*
- b) *Omedelbara åtgärder från de utredande myndigheternas sida är avgörande för att förhindra väsentlig fara för straffrättsliga förfaranden.*

Artikel 4

Sekretess

Medlemsstaterna ska respektera att kontakten mellan en misstänkt eller tilltalad person och dennes försvarare vid utövandet av den rätt till försvarare som föreskrivs i detta direktiv omfattas av sekretess. Detta ska inbegripa möten, korrespondens, telefonsamtal och alla andra former av kommunikation som tillåts enligt nationell lagstiftning.

KAPITEL 3

Underrättande av en tredje part om frihetsberövande och kontakter med tredje parter och konsulära myndigheter

Artikel 5

Rätt att låta underrätta en tredje part om frihetsberövande

1. Medlemsstaterna ska se till att *misstänkta eller tilltalade personer som är frihetsberövade om de så önskar* har rätt att utan *onödigt* dröjsmål *låta underrätta* åtminstone en av *dem utsedd* person, *till exempel en släkting eller arbetsgivare, om frihetsberövandet.*
2. Om den *misstänkta eller tilltalade* är ett barn, ska medlemsstaterna se till att den *person som har föräldraansvar för barnet* så snart som möjligt underrättas om frihetsberövandet och skälen till detta, såvida detta inte strider mot barnets intresse, i vilket fall en annan lämplig vuxen person ska underrättas. *Vid tillämpning av denna punkt ska varje person som är yngre än 18 år anses vara ett barn.*
- 2a. *Medlemsstaterna får göra ett tillfälligt undantag från tillämpningen av rättigheterna i punkterna 1 och 2, om detta, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i fallet, är motiverat av något av följande tvingande skäl:*
  - a) *Ett trängande behov av att avvärja livsfara eller fara för en persons frihet eller fysiska säkerhet.*
  - b) *Ett trängande behov av att förhindra en situation som skulle kunna innebära väsentlig fara för straffrättsliga förfaranden.*

- 2b. *Om medlemsstaterna gör ett tillfälligt undantag från tillämpningen av rättigheten i punkt 2 ska de se till att en myndighet som har ansvar för barns skydd eller välfärd utan onödigt dröjsmål underrättas om att barnet har frihetsberövats.*

Artikel 5a

Rätt för frihetsberövade personer att kontakta tredje parter

1. *Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade personer som är frihetsberövade har rätt att utan dröjsmål kontakta minst en tredje part, t.ex. en anhörig, som de själva har utsett.*
2. *Medlemsstaterna får begränsa eller fördröja utövandet av denna rättighet med anledning av tvingande krav eller proportionella operativa krav.*

Artikel 6

Rätt att kontakta konsulära ■ myndigheter

1. Medlemsstaterna ska se till att *misstänkta eller tilltalade* personer ■ som är frihetsberövade och som är utländska medborgare *om de så önskar* har rätt att utan *onödigt* dröjsmål låta underrätta det egna landets konsulära ■ myndigheter om frihetsberövandet och att kontakta *dessa myndigheter*. *Om de misstänkta eller tilltalade personerna har två eller flera medborgarskap, får de välja vilka eventuella konsulära myndigheter som ska underrättas om frihetsberövandet och vilka de önskar kontakta.*
  - 1a. *Misstänkta eller tilltalade personer ska även ha rätt att besökas av sina konsulära myndigheter, tala och korrespondera med dem och låta de konsulära myndigheterna ordna ett juridiskt ombud, under förutsättning att myndigheterna är införstådda med detta och att det sker i enlighet med den berörda misstänkta eller tilltalade personens önskemål.*
  - 1b. *Utövandet av rättigheterna i denna artikel får regleras i nationell lagstiftning eller nationella förfaranden, under förutsättning att lagstiftningen och förfarandena gör det möjligt att ta full hänsyn till avsikten med dessa rättigheter.*

I

KAPITEL 4

Undantag och avstående från rättigheter

Artikel 8

Allmänna villkor för tillämpning av tillfälliga undantag

1. *Ett tillfälligt undantag enligt artiklarna 3.2c, 3.2d och 5.2a*
  - a) ska vara *proportionellt och får inte gå utöver vad som är nödvändigt,*
  - aa) *ska vara strikt tidsbegränsat,*
  - b) får inte uteslutande vara grundat på det påstådda brottets natur eller svårhetsgrad, *och*
  -
  - e) får inte påverka förutsättningarna för *övergripande* rättvisa i förfarandena.
  -
2. *Tillfälliga undantag enligt artiklarna 3.2c och 3.2d måste grunda sig på ett vederbörligen motiverat beslut, som ■ efter en bedömning i det enskilda fallet *fattats antingen av en rättslig myndighet eller av en annan behörig myndighet under förutsättning att beslutet kan bli föremål för rättslig prövning. Det vederbörligen motiverade beslutet ska registreras i enlighet med den berörda medlemsstatens lagstiftning.**
3. *Tillfälliga undantag enligt artikel 5.2a måste grunda sig på ett beslut, som efter en bedömning i det enskilda fallet *fattats antingen av en rättslig myndighet eller av en annan behörig myndighet, under förutsättning att beslutet kan bli föremål för rättslig prövning.**

Artikel 9

Avstående från rättigheter

1. Utan att det påverkar nationell lagstiftning som *kräver* obligatorisk närvaro eller

bistånd av en försvarare *ska medlemsstaterna, i förhållande till* varje avstående från en rätt ■ som avses i *artiklarna 3 och 11* i detta direktiv, *se till att*

- a) den misstänkta eller tilltalade personen, *muntligen eller skriftligen*, har fått *tydlig och tillräcklig information avfattad på ett enkelt och begripligt språk om innebörden av den berörda rättigheten och om de eventuella konsekvenserna av att avstå från den, och*

■

- c) avståendet är frivilligt och otvetydigt.

2. Avståendet, *som kan göras skriftligen eller muntligen*, och de omständigheter under vilka *avståendet* gjordes ska *noteras* i enlighet med *det förfarande för registerförande* som föreskrivs i den berörda medlemsstatens lagstiftning.
3. Medlemsstaterna ska se till att ett avstående senare kan återkallas när som helst under de straffrättsliga förfarandena *och att den misstänkta eller tilltalade personen informeras om denna möjlighet. Ett återkallande av ett avstående ska få verkan från och med den tidpunkt då återkallandet gjordes.*

■

KAPITEL 5

Förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder

Artikel 11

Rätt till försvarare i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder

1. Medlemsstaterna ska se till att *en person som är föremål för en begäran om överlämnande* enligt rådets rambeslut 2002/584/RIF har rätt att få tillgång till en försvarare *i den verkställande medlemsstaten* efter det att vederbörande gripits med stöd av den europeiska arresteringsordern **■**.
2. När det gäller omfattningen av rätten att få tillgång till en försvarare *i den verkställande medlemsstaten*, ska den *eftersökta* personen ha följande rättigheter i *denna* medlemsstat:
  - a) Rätt att få tillgång till en försvarare i så god tid och på ett sådant sätt att han eller hon kan utöva sina rättigheter på ett effektivt sätt *och under alla omständigheter utan onödigt dröjsmål efter frihetsberövandet*.
  - b) Rätt att träffa och kontakta den försvarare som företräder henne eller honom.
  - c) *Rätten för dennes försvarare att närvara och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning delta i den verkställande rättsliga myndighetens förhör av den eftersökta personen. Om en försvarare deltar vid ett förhör, ska detta registreras i enlighet med nationell lagstiftning.*
- 2a. *De rättigheter som föreskrivs i detta direktiv i artiklarna 4, 5, 5a, 6, 9 och – när ett tillfälligt undantag enligt artikel 5.2a tillämpas – i artikel 8, ska gälla i tillämpliga delar för förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder i den verkställande medlemsstaten.*
- 2b. *Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten ska, utan onödigt dröjsmål efter frihetsberövandet, underrätta den eftersökta personen om att han eller hon har rätt att utse en försvarare i den utfärdande medlemsstaten.*

Försvaren i den utfärdande medlemsstaten ska ha till uppgift att bistå försvaren i den verkställande medlemsstaten genom att ge information och råd i syfte att låta den eftersökta personen utöva sina rättigheter i enlighet med rådets rambeslut 2002/584/RIF.

- 2c. Om den efterfrågade personen önskar utöva denna rättighet och inte redan har en försvarare i den utfärdande medlemsstaten ska den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten omedelbart informera den behöriga myndigheten i den utfärdande medlemsstaten. Den behöriga myndigheten i den medlemsstaten ska utan onödigt dröjsmål ge information till den eftersökta personen för att underlätta för honom eller henne att utse en försvarare där.*
- 2d. Den eftersökta personens rätt att utse en försvarare i den utfärdande medlemsstaten som ska bistå försvaren i den verkställande medlemsstaten ska inte påverka de tidsfrister som anges i rådets rambeslut 2002/584/RIF eller den verkställande rättsliga myndigheten skyldighet att inom ramen för dessa tidsfrister och under de villkor som fastställts enligt detta rambeslut avgöra om personen ska överlämnas.*

I

KAPITEL 6

Allmänna och avslutande bestämmelser

Artikel 12

Rättshjälp

Direktivet ska inte påverka tillämpningen av nationell lagstiftning om rättshjälp, som ska vara tillämplig i enlighet med stadgan och Europakonventionen.

Artikel 13

Rättsmedel

1. Medlemsstaterna ska se till att *misstänkta eller tilltalade personer i straffrättsliga förfaranden samt personer som är efterfrågade vid förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder* har tillgång till effektiva rättsmedel *enligt nationell lagstiftning* i sådana fall där *deras rättigheter enligt detta direktiv* har åsidosatts.

■

3. *Utan att det påverkar nationella bestämmelser och system för tillåtligheten för bevis* ska medlemsstaterna se till att *man i straffrättsliga förfaranden vid bedömningen av* uttalanden som *en* misstänkt eller tilltalad person har gjort eller *av* bevis som upptagits under åsidosättande av hans eller hennes rätt till försvarare eller när ett undantag från denna rätt har beviljats i enlighet med artikel 3.2d *iaktar rätten till försvar och ser till att förfarandet är rättvist.*

Artikel 13a
Utsatta personer

Medlemsstaterna ska säkerställa att hänsyn tas till utsatta misstänkta eller tilltalade personers särskilda behov vid tillämpningen av detta direktiv.

Artikel 14

Klausul om upprätthållande av skyddsnivån

Ingenting i detta direktiv ska ses som en begränsning av eller ett avsteg från rättigheter och rättssäkerhetsgarantier som följer av *stadgan, Europakonventionen och* andra relevanta bestämmelser i internationell rätt eller i *lagstiftningen* i medlemsstater som erbjuder en högre skyddsnivå.

Artikel 15

Införlivande med nationell lagstiftning

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast [**36 månader** efter det att detta direktiv har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*]. **De ska genast underrätta kommissionen om detta.**

3. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat **■** utfärda.

3. *Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.*

Artikel 15a

Rapport

Kommissionen ska senast [36 månader efter det att tidsfristen löpt ut för genomförandet av det direktiv som avses i artikel 15.1] överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, med en bedömning av den omfattning i vilken medlemsstaterna har vidtagit nödvändiga åtgärder för att följa direktivet, inbegripet en utvärdering av tillämpningen av artikel 3.6 jämförd med artikel 8.1 och 8.2, om så krävs åtföljd av lagstiftningsförslag.

Artikel 16

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 17

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar

Ordförande

På rådets vägnar

Ordförande

MOTIVERING

Europaparlamentet har sedan länge begärt ett bättre skydd för såväl brottsoffers som misstänkta och tilltalade personers rättigheter. Det rambeslut som kommissionen lade fram 2004 om vissa processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden antogs aldrig, men den 7 maj 2007 antogs i kammaren Paganos betänkande, i vilket parlamentet begärde ett ambitiöst rättsligt instrument för rättssäkerhetsgarantier i brottmål.

Europaparlamentets budskap följdes upp och i november 2009 antog rådet, på det svenska ordförandeskapets initiativ, en färdplan för att stärka misstänkta och tilltalade personers rättigheter vid straffrättsliga förfaranden. Genom färdplanen frångår kommissionen sitt ursprungliga förhållningssätt, i vilket man siktar in sig på att anta ett övergripande och vittomfattande instrument, och övergår i stället till ett förhållningssätt som är mindre ambitiöst men kanske mer realistiskt och genom vilket man stegvis vill vidta följande åtgärder:

- A. Översättning och tolkning.
- B. Information om rättigheter och information om åtalspunkterna.
- C. Juridisk rådgivning och rättshjälp.
- D. Kommunikation med släktingar, arbetsgivare och konsulära myndigheter.
- E. Särskilda skyddsåtgärder för utsatta misstänkta eller tilltalade personer.
- F. En grönbok om häktning.

Färdplanen har integrerats i Stockholmsprogrammet och det anges klart och tydligt att förteckningen över åtgärder inte är uttömmande.

Vissa av de åtgärder som ingår i färdplanen har redan införts. Direktivet om rätt till tolkning och översättning i straffrättsliga förfaranden antogs den 20 oktober 2010 och direktivet om rätt till information vid straffrättsliga förfaranden håller på att slutföras och ska inom kort offentliggöras i EUT.

Den 12 juli 2011 antog kommissionen förslaget till direktiv om rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande. Detta är färdplanens tredje steg, som omfattar dels den del av åtgärd C som rör rätten till juridisk rådgivning, dels åtgärd D rörande rätten till kommunikation med släktingar, arbetsgivare och konsulära myndigheter.

I förslaget fastställs huvudprincipen att alla misstänkta och tilltalade ska ha rätt till advokat så snabbt som möjligt och på ett sätt som gör det möjligt för dem att verkligen utöva sin rätt till försvar. I förslaget anges också att dessa rättigheter i alla händelser måste garanteras innan en utfrågning inleds, efter eventuella processuella åtgärder eller bevisupptagningsåtgärder och

i samband med ett frihetsberövande. Förslaget beskriver vidare vad denna rätt ska innebära, betonar att möten mellan den misstänkte eller tilltalade och dennes advokat bör omfattas av sekretess, anger de undantag som kan göras från de allmänna principerna samt innehåller regler som ska tillämpas i fråga om ett avstående från rätten till advokat.

Genom förslaget vill man garantera att det finns effektiva rättsmedel och i synnerhet att den misstänkte eller tilltalade, vid ett eventuellt åsidosättande av rätten till advokat, har samma utgångsläge som vederbörande skulle ha haft om åsidosättandet inte hade skett. Dessutom ska utsagor som lämnats eller bevis som upptagits under åsidosättande av rätten till advokat få användas bara om användningen av bevisningen inte riskerar att inverka menligt på vederbörandes rätt till försvar.

Samma princip ska gälla personer som ursprungligen inte är misstänkta eller tilltalade men som blir det när de förhörs av polis eller en brottsbekämpande myndighet.

Kommissionens förslag innehåller inga särskilda bestämmelser om rättshjälp, utan gör endast en allmän hänvisning till rättshjälp och föreskriver att medlemsstater inte får tillämpa bestämmelser om rättshjälp som är mindre förmånliga än de som för närvarande gäller för tillgång till advokat i enlighet med detta direktiv.

I två bestämmelser regleras rätten att kontakta tredje part vid frihetsberövande och rätten att kontakta konsulära eller diplomatiska myndigheter.

FÖREDRAGANDENS STÅNDPUNKT

Även om det finns gemensamma principer och miniminormer som grundar sig på såväl Europakonventionen som stadgan råder det stora skillnader mellan de olika medlemsstaternas bestämmelser om rätt till advokat.

Räckvidden för rätten till ett verkningsfullt försvar i straffrättsliga förfaranden varierar mellan de olika medlemsstaterna beroende på både det enskilda rättssystemet och dess praktiska tillämpning, vilket får indirekta men betydande följder för EU:s policy om ömsesidigt förtroende och erkännande.

Europakonventionens bestämmelser och Europadomstolens rättspraxis tillämpas och respekteras inte på samma sätt i medlemsstaterna, och detta resulterar i att olika normer tillämpas i olika delar av EU.

Parlamentet har upprepade gånger efterlyst en förstärkning av de processuella rättigheterna för misstänkta och tilltalade, och har då betonat behovet av att man hittar rätt balans mellan frihet, rättvisa och säkerhet.

Behovet av att förstärka det ömsesidiga förtroendet blev ännu större i och med genomförandet av programmet för ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden i straffrättsliga förfaranden. Den EU-lagstiftning som har antagits under de senaste fem åren har förbättrat åtalens effektivitet och domarnas verkställighet i hela EU. Ändå råder enighet om att det har skapats en känsla av obalans i EU:s politik på rättsområdet på grund av att det inte har vidtagits några åtgärder på EU-nivå för att främja medborgarnas rättigheter då de står misstänkta eller

tilltalade i straffrättsliga förfaranden i andra medlemsstater.

Föredraganden anser att sådana instrument borde ha antagits innan man genomförde principen om ömsesidigt erkännande och de åtgärder som hänger samman med denna.

Medborgarna måste kunna lita på att deras rättigheter respekteras till fullo, att deras säkerhet garanteras när de är på resande fot och att de åtnjuter samma garantier i samtliga medlemsstater.

Detta direktivs tillämpningsområde bör vara tillräckligt brett för att motverka missförhållanden, samtidigt som det inte får inverka negativt på en verkningsfull och effektiv rättskipning. Misstänkta och tilltalade personers rätt till advokat bör vara en övergripande princip redan i det allra tidigaste stadiet av de straffrättsliga förfarandena. Att se till att misstänkta och tilltalade har rätt till advokat och att den rättigheten verkligen respekteras är av avgörande betydelse för att misstänkta eller tilltalade medborgare ska kunna försvara sig på ett ändamålsenligt sätt inför de utredande myndigheterna och vid en rättegång. Utan en verklig rätt till advokat riskerar utövandet av andra rättigheter till försvar i praktiken att bli skenbart.

Direktivet kommer att genomföras i samtliga medlemsstater oavsett deras rättssystem – på så sätt garanteras att samma normer tillämpas i hela EU.

I samband med genomförandet av detta direktiv bör medlemsstaterna under alla omständigheter leva upp till de normer som fastställs i konventionen och stadgan i enlighet med den rättspraxis som utvecklats av Europadomstolen.

Detta förslag till betänkande bygger på följande uppfattningar:

- Det bör råda viss överensstämmelse med de redan vidtagna åtgärderna, A och B, vilket är anledningen till den föreslagna ändringen till artikel 2.3.
- Rätten till advokat bör vara omfattande och gälla redan i ett tidigt skede av ett förfarande utan att det leder till att utredningen försenas. I de ändringar som lagts fram till artikel 3 framhålls att rätten till advokat ska gälla oberoende av om personen är frihetsberövad eller ej, om personen frågas ut av en brottsbekämpande myndighet eller en annan behörig myndighet och under alla omständigheter från det att personen kallas att inställa sig inför en brottmålsdomstol. Dessutom bör den misstänkte eller tilltalade ha rätt att träffa och kontakta sin advokat (se ändringen till artikel 4.1).
- Vad gäller advokatens deltagande i alla utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder som personen är skyldig eller har rätt att närvara vid i enlighet med nationell lagstiftning föreslås att advokaten, så snart denne har utsetts, bör kunna begära att underrättas om sådana åtgärder skulle vidtas, och att detta ska registreras enligt det förfarande för registerföring som föreskrivs i den berörda medlemsstatens lagstiftning. Om advokaten inte är närvarande bör detta emellertid inte hindra de behöriga myndigheterna från att vidta sådana åtgärder, om advokaten har underrättats på ett korrekt sätt.
- För att en misstänkt eller tilltalad person verkligen ska kunna utöva rätten till ett försvar

bör det inte finnas några inskränkningar i fråga om längden på och intervallen mellan mötena mellan den berörda personen och dennes advokat (se ändringen till artikel 4.5) och inte heller i fråga om den sekretess som ska omgärda dessa möten (se ändringen till artikel 7). Samma princip bör gälla artikel 8, samtidigt som en behörig myndighet som inte är en rättslig myndighet bör kunna göra undantag från rätten till advokat under förutsättning att beslutet kan bli föremål för rättslig prövning. Däremot bör undantag inte kunna göras från rätten att informera konsulära myndigheter.

- I fråga om bestämmelserna om avstående syftar förslaget till betänkande till att avskaffa kravet på förhandsrådgivning om följderna av ett avstående, eftersom ett sådant krav vore orimligt och skulle kunna leda till att förfaranden försenas.
- Att kontrollera de förhållanden som råder under frihetsberövanden bör vara myndigheternas, och inte advokatens, skyldighet, vilket framhålls i ändringen till artikel 4.4.
- Det bör klargöras att personer som är yngre än 18 år betraktas som barn i detta direktiv (se ändringen till artikel 5). Det är av största betydelse att även utsatta misstänkta och tilltalade personer ges vederbörligt skydd i detta förslag, och därför bör de rättigheter som gäller för barn enligt bestämmelserna i detta direktiv utökas till att även gälla denna särskilda kategori av personer.
- För att garantera att det råder överensstämmelse med relevanta bestämmelser i direktivet om rätt till information vid straffrättsliga förfaranden har rätten till kontakt med tredje part vid frihetsberövande ersatts av rätten att få en tredje part underrättad. Därför bör den misstänkte eller tilltalade som frihetsberövats ha rätt att få åtminstone en av honom eller henne namngiven person, till exempel en släkting eller arbetsgivare, underrättad om frihetsberövandet.
- Eftersom artikel 12.2 om rättshjälp kan få betydande följder för rättssystemen i ett antal medlemsstater vore det bättre om denna fråga behandlades i samband med en kommande åtgärd avseende rättshjälp.

Så länge det inte finns några egentliga bestämmelser om rättshjälp i detta direktiv bör det inte heller fastställas några principer som skulle kunna utgöra ett hinder för ett kommande instrument. Kommissionen har förklarat att frågan om rättshjälp är oerhört komplex och att den information man för närvarande har innehåller många luckor. Det skulle därför ha tagit mycket längre tid att lägga fram förslaget om det hade inbegripit rättshjälp, och det hade inte varit lämpligt med tanke på behovet att vidta åtgärder rörande den materiella rättigheten.

20.12.2011

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR RÄTTSLIGA FRÅGOR

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande (COM(2011)0326 – C7-0517/2011 – 2011/0154(COD))

Föredragande: Jan Philipp Albrecht

KORTFATTAD MOTIVERING

Inledning

Den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna omfattar visserligen grundläggande rättigheter i fråga om försvar – exempelvis rätten till tillgång till en advokat, rätten till tolkning och översättning, rätten till information om anklagelsen, rätten till en vederbörlig prövning av frihetsberövandets laglighet och rätten att ställas inför domare – men de är mindre detaljerade vad avser de konkreta formerna för hur dessa rättigheter bör skyddas i praktiken.

Det förslag från kommissionen som för närvarande behandlas av utskottet är avsett att stärka rättigheterna för misstänkta och tilltalade när det gäller rätten till tillgång till advokat i straffrättsliga förfaranden (artiklarna 3 och 4) och rätten att vid frihetsberövande kontakta tredje part såsom en släkting, arbetsgivare eller konsulär myndighet (artiklarna 5 och 6). Ett begränsat antal undantag som gäller dessa rättigheter ingår i artikel 8. Förslaget till direktiv omfattar också rätten till tillgång till en advokat i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder (artikel 11).

Förslaget utgör den tredje åtgärden i ”färdplanen” för att stärka misstänkta eller tilltalade personers processuella rättigheter vid straffrättsliga förfaranden¹, vilken även omfattar rätten till tolkning och översättning², rätten till information om rättigheter vid straffrättsliga

---

¹ Europeiska rådets slutsatser av den 10–11 december 2009; rådets resolution av den 30 november 2009 om en färdplan för att stärka misstänkta eller åtalade personers processuella rättigheter vid straffrättsliga förfaranden (EUT C 295, 4.12.2009, s. 1).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 280, 26.10.2010, s. 1).

förfaranden¹, rätten till rättshjälp och särskilda skyddsåtgärder för utsatta misstänkta eller tilltalade personer och en grönbok om häktning².

Gemensamma miniminormer när det gäller rätten till tillgång till advokat och rätten till kontakt med tredje part vid frihetsberövande bör utgöra en korrekt grund för ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden i straffrättsliga frågor, förebygga tvång från undersökningsmyndigheternas sida, säkra principen om jämlikhet i medel mellan åklagare och försvar och undvika felaktiga domslut.

Föredragandens ståndpunkt

Föredraganden välkomnar kommissionens förslag. Snabb tillgång till en advokat är av central betydelse för att den misstänkte eller tilltalade effektivt ska kunna utöva sin rätt till försvar och för att det ska skapas överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna i stadgan och i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna.

Tillgång till en advokat bör beviljas personligen innan några förhör inleds av polisen eller andra brottsbekämpande myndigheter, eftersom detta är den tidpunkt från vilken den misstänktes eller den tilltalades rätt till försvar kan påverkas negativt³. Föredraganden betonar också vikten av att man beviljar tillgång till en advokat innan bevisupptagningsåtgärder vidtas, exempelvis blodprov, dna-prov eller ingående kroppsvisitering.

Föredraganden kan inte acceptera det argument enligt vilket det betraktas som ett hinder för undersökningen att en advokat är närvarande och beviljas rätten att möta misstänkta, göra påpekanden och kontrollera misstänkts välbefinnande. Föredraganden betonar att undantag från dessa rättigheter bör motiveras med tvingande skäl, inte grundas uteslutande på det påstådda brottets svårhetsgrad, vara proportionella och tidsbegränsade samt inte inverka negativt på förutsättningarna för en rättvis rättegång. Vidare bör sådana undantag omfattas av ett vederbörligen motiverat beslut som fattats av en rättslig myndighet efter bedömning i det enskilda fallet. Uttalanden från den misstänkte eller tilltalade och bevis som upptagits under åsidosättande av denna persons rätt till tillgång till en advokat, eller när ett undantag från denna rätt har beviljats, bör inte användas som bevis mot denna person i något skede i förfarandet.

Rätten till kontakt med tredje part vid frihetsberövande innebär möjligheten att en tredje part tar hand om den misstänktes eller tilltalades angelägenheter medan personen är frihetsberövad. Barn bör ha rätt att åtföljas av en förälder, vårdnadshavare eller annan lämplig vuxen som kan hjälpa dem att förstå vad som händer. När så är lämpligt bör denna rätt utvidgas till att omfatta andra utsatta personer. All kommunikation mellan den misstänkte eller tilltalade och dennes advokat bör omfattas av sekretess, utan möjlighet till undantag.

Under senare år har parlamentet ofta uttryckt sitt missnöje med att europeiska arresteringsordrar utfärdats för mindre förseelser och att förhör ersatt utredningar, med därav

---

¹ COM(2010)0392.

² 14.6.2011, COM(2011)0327, Grönbok: Stärkande av det ömsesidiga förtroendet inom det europeiska rättsliga området – en grönbok om tillämpningen av EU:s straffrättsliga lagstiftning på frågor som rör frihetsberövande.

³ Se målet *Salduz mot Turkiet* (2008), Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna, 1542.

följande utdragna perioder av onödigt frihetsberövande före rättegång i andra medlemsstater¹. Föredraganden ger sitt starka stöd åt det system med ”dubbelt försvar” som föreskrivs i artikel 11, i syfte att se till att mindre omfattande fall klargörs eller avgörs i ett så tidigt skede som möjligt.

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Utskottet för rättsliga frågor uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande ändringsförslag i sitt betänkande:

Ändringsförslag 1

Förslag till direktiv

Titeln

Kommissionens förslag

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande

Ändringsförslag

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätt till **tillgång till** advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande

Ändringsförslag 2

Förslag till direktiv

Titeln

Kommissionens förslag

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande

Ändringsförslag

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid **fall av** frihetsberövande

---

¹ Debatten vid plenarsammanträdet den 8 juni 2011 om den europeiska arresteringsordern är tillgänglig [här](#).

Ändringsförslag 3

Förslag till direktiv Artikel 2 – punkt 1

Kommissionens förslag

1. Detta direktiv ska tillämpas **från det att** den berörda personen underrättas av en medlemsstats behöriga myndigheter, genom ett officiellt meddelande eller på annat sätt, om att han eller hon är misstänkt eller åtalad för att ha begått ett brott, fram till dess att förfarandena har avslutats, med vilket ska förstås det slutgiltiga avgörandet av frågan huruvida den misstänkte eller tilltalade har begått brottet inklusive, i förekommande fall, avkunnandet av domen och prövningen av eventuella överklaganden.

Ändringsförslag 4

Förslag till direktiv Artikel 2a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

1. Detta direktiv ska tillämpas **i de fall då** den berörda personen underrättas av en medlemsstats behöriga myndigheter, genom ett officiellt meddelande eller på annat sätt, om att han eller hon är misstänkt eller åtalad för att ha begått ett brott, fram till dess att förfarandena har avslutats, med vilket ska förstås det slutgiltiga avgörandet av frågan huruvida den misstänkte eller tilltalade har begått brottet inklusive, i förekommande fall, avkunnandet av domen och prövningen av eventuella överklaganden.

Ändringsförslag

Artikel 2a

Definitioner

1a. I detta direktiv avses med

a) barn: en misstänkt eller tilltalad som är yngre än 18 år eller, om det saknas tydliga bevis i fråga om åldern, en misstänkt eller tilltalad som verkar vara yngre än 18 år,

b) advokat: en person som innehar tillstånd att bedriva yrkesverksamhet under någon av följande yrkesbeteckningar:

Belgien – Avocat/Advocaat/Rechtsanwalt

Bulgarien – Адвокат

Danmark – Advokat

Tyskland – Rechtsanwalt

Irland – Barrister/Solicitor

Grekland – Dikigoros

*Spanien – Abogado/Advocat/Avogado/
Abokatu*

Frankrike – Avocat

*Italien – Avvocato/praticante avvocato
abilitato*

Luxemburg – Avocat

Nederländerna – Advocaat

Österrike – Rechtsanwalt

Portugal – Advogado

Rumänien – Avocat

Finland – Asianajaja/Advokat

Sverige – Advokat

*Förenade kungariket –
Advocate/Barrister/Solicitor,*

*c) utfrågning: de lämpliga
brottsbekämpande myndigheternas
officiella utfrågning av en person om
dennas delaktighet eller misstänkta
delaktighet i ett eller flera brott, som
genomförs på en polisstation eller något
annat lämpligt ställe.*

*Detta direktiv omfattar inte preliminära
utfrågningar som genomförs av polisen
eller andra brottsbekämpande
myndigheters tjänstemän direkt efter en
misstänkt persons gripande i syfte att
avgöra om en undersökning bör inledas
eller om det föreligger några
säkerhetsfrågor.*

Ändringsförslag 5

Förslag till direktiv Artikel 3 – punkt 1 – inledningen

Kommissionens förslag

1. Medlemsstaterna *ska* se till att
misstänkta och tilltalade så snart som

Ändringsförslag

1. *Om och i den utsträckning misstänkta
eller tilltalade kräver tillgång till advokat*

möjligt *får tillgång till advokat*, och under alla omständigheter

ska medlemsstaterna se till att *denna tillgång ges* så snart som möjligt, och under alla omständigheter

Ändringsförslag 6

Förslag till direktiv Artikel 3 – punkt 1 – led a

Kommissionens förslag

a) innan några *förhör* inleds *av polis eller andra brottsbekämpande myndigheter*,

Ändringsförslag

a) innan några *utfrågningar* inleds, *oavsett om personen är frihetsberövad eller ej*,

Ändringsförslag 7

Förslag till direktiv Artikel 3 – punkt 1 – led b

Kommissionens förslag

b) efter eventuella processuella åtgärder eller bevisupptagningsåtgärder *som den berörda personen ska eller har rätt att närvara vid enligt nationella bestämmelser, förutsatt det inte inverkar menligt på möjligheterna att lägga fram bevisning*,

Ändringsförslag

b) efter eventuella processuella åtgärder eller bevisupptagningsåtgärder, *förutom om och endast såtillvida som den person som genomför denna processuella åtgärd eller bevisupptagningsåtgärd på skäliga grunder antar att bevis kommer att förändras, avlägsnas eller förstöras i avvaktan på advokatens ankomst*,

Motivering

Vissa bevisupptagningsåtgärder inkräktar mycket på den personliga integriteten, till exempel blodprov, dna-prov eller ingående kroppsvisitering. I dessa fall kan tillgången till en advokat inte göras beroende av den nationella lagstiftningen.

Ändringsförslag 8

Förslag till direktiv Artikel 3 – punkt 2a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

2a. Detta direktiv påverkar inte tillhandahållandet av juridisk

telefonrådgivning i mycket begränsade fall i samband med överträdelser som inte medför fängelsestraff, där det inte föreligger någon risk för självangivelse eller tvång från polisens sida.

Ändringsförslag 9

Förslag till direktiv Artikel 4 – punkt 2

Kommissionens förslag

2. Advokaten ska *ha* rätt att närvara vid alla utfrågningar och förhör. Han eller hon ska ha rätt att ställa frågor, begära förtydliganden och avge yttranden, som ska registreras i enlighet med nationella bestämmelser.

Ändringsförslag

2. Advokaten ska *ha* rätt att närvara vid alla utfrågningar och förhör, *oavsett om personen är frihetsberövad eller ej*. Han eller hon ska ha rätt att ställa frågor, begära förtydliganden och avge yttranden, som ska registreras i enlighet med nationella bestämmelser.

Ändringsförslag 10

Förslag till direktiv Artikel 4 – punkt 3

Kommissionens förslag

3. Advokaten ska också ha rätt att närvara vid eventuella andra utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder *som den misstänkte eller tilltalade är skyldig eller har rätt att närvara vid, förutsatt det inte inverkar menligt på möjligheterna att lägga fram bevisning*.

Ändringsförslag

3. Advokaten ska också ha rätt att närvara vid eventuella andra utrednings- eller bevisupptagningsåtgärder, *förutom om och endast såtillvida som den person som genomför denna utrednings- eller bevisupptagningsåtgärd på skäligen grunder antar att bevis kommer att förändras, avlägsnas eller förstöras i avvaktan på advokatens ankomst,*

Motivering

Vissa bevisupptagningsåtgärder inkräktar mycket på den personliga integriteten, till exempel blodprov, dna-prov eller ingående kroppsvisitering. I dessa fall kan tillgången till en advokat inte göras beroende av den nationella lagstiftningen.

Ändringsförslag 11

Förslag till direktiv Artikel 4 – punkt 4

Kommissionens förslag

4. Advokaten ska ha rätt att **kontrollera** under vilka förhållanden den misstänkte eller tilltalade hålls frihetsberövad, och för detta ändamål ha tillträde till de lokaler där vederbörande hålls frihetsberövad.

Ändringsförslag

4. **Om** advokaten **får information om missförhållanden** ska **han eller hon** ha rätt att **undersöka** under vilka förhållanden den misstänkte eller tilltalade hålls frihetsberövad och för detta ändamål ha tillträde till de lokaler där vederbörande hålls frihetsberövad.

Ändringsförslag 12

Förslag till direktiv Artikel 5 – punkt 2

Kommissionens förslag

2. Om den **berörda** personen är ett barn, ska medlemsstaterna se till att barnets juridiska ombud eller en annan vuxen person, beroende på vad som bedöms ligga i barnets intresse, så snart som möjligt underrättas om **frihetsberövandet** och skälen till detta, förutsatt att det inte står i strid med hänsynen till barnets bästa, i vilket fall en annan lämplig vuxen person ska underrättas.

Ändringsförslag

2. Om den **misstänkta eller tilltalade** personen är ett barn, ska medlemsstaterna se till att barnets juridiska ombud eller en annan vuxen person, beroende på vad som bedöms ligga i barnets intresse, så snart som möjligt underrättas om **allt frihetsberövande** och skälen till detta **och får besöka barnet och närvara vid utfrågningar av barnet och under alla förfaranden**, förutsatt att det inte står i strid med hänsynen till barnets bästa, i vilket fall en annan lämplig vuxen person ska underrättas **och beviljas rätt att besöka barnet och närvara vid förhör och under förfaranden**.

Motivering

Punkten bör förtydliga rätten till stöd från en lämplig vuxen i överensstämmelse med artikel 24 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som avser barnets rättigheter.

Ändringsförslag 13

Förslag till direktiv Artikel 5 – punkt 2a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

2a. Där så är lämpligt ska ett barns rättigheter enligt punkt 2 utvidgas till att omfatta andra utsatta misstänkta eller tilltalade som behöver liknande stöd, till exempel personer med fysiska eller psykiska funktionshinder.

Om en polistjänsteman informeras i ärligt uppsåt om eller misstänker att den misstänkte eller tilltalade har ett fysiskt eller psykiskt funktionshinder som skulle kunna hindra att han eller hon behandlas som vuxen, ska polistjänstemannen behandla denna person i enlighet med punkt 2 om det saknas tydliga bevis på motsatsen.

Motivering

Jag stöder föredragandens ändringsförslag till artikel 5.2 a, som dock skulle kunna förstärkas om man utvidgade det skydd som tillhandahålls till att även omfatta människor som misstänks ha ett fysiskt eller mentalt funktionshinder men inte förmår styrka detta omedelbart, vilket leder till att de behandlas som vuxna.

Ändringsförslag 14

Förslag till direktiv Artikel 6

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska se till att *sådana* personer *som avses i artikel 2*, som är frihetsberövade och som inte är egna medborgare, har rätt att utan dröjsmål få det egna landets konsulära eller diplomatiska myndigheter underrättade om frihetsberövandet och att *kommunicera med* dessa myndigheter.

Medlemsstaterna ska se till att *misstänkta eller tilltalade* personer som är frihetsberövade och som inte är egna medborgare har rätt att utan dröjsmål få det egna landets konsulära eller diplomatiska myndigheter underrättade om frihetsberövandet och att *möta företrädare för* dessa myndigheter.

Motivering

I överensstämmelse med artikel 36 c i Wienkonventionen om konsulära förbindelser ska en konsulär tjänsteman ha rätt att besöka misstänkta och tilltalade, vilket möjliggör en kontroll av deras fysiska villkor och villkoren för frihetsberövandet.

Ändringsförslag 15

Förslag till direktiv Artikel 6a (ny)

Kommissionens förslag

Ändringsförslag

Artikel 6a

Information

1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta och tilltalade omedelbart och på ett begripligt sätt informeras om sin rätt till tillgång till advokat och om att denna tillgång beviljas dem i varje skede av förfarandet, även om de vid en tidigare tidpunkt avstått från att använda sig av denna möjlighet.

Utan att det påverkar tillämpningen av nationella rättsliga bestämmelser som föreskriver närvaro eller bistånd av en advokat ska det på följande villkor finnas möjlighet att avstå från den rätt till en advokat som avses i detta direktiv:

a) Den misstänkte eller tilltalade har fått juridisk rådgivning om följderna av ett avstående eller har på annat sätt fått omfattande information om dessa följder.

b) Den misstänkte eller tilltalade har förmåga att förstå följderna av ett avstående.

c) Avståendeförklaringen är frivillig och otvetydig.

2. Förmedlingen av information till den misstänkte eller tilltalade ska registreras i enlighet med den berörda medlemsstatens lagstiftning. Avståendet och de omständigheter under vilka det gjordes ska registreras i enlighet med den berörda

medlemsstatens lagstiftning.

3. Medlemsstaterna ska se till att ett avstående senare kan återkallas när som helst under förfarandet.

Motivering

Om man använder sig av instrumentet avstående medför detta en oöverskådlig utvidgning och ett regleringsbehov för det fall att den misstänkte eller tilltalade ändrar sina avsikter senare i förfarandet. Därför bör artikeln förses med en ny rubrik, ändras och flyttas till ett annat ställe.

Ändringsförslag 16

Förslag till direktiv Artikel 7

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna ska se till att mötena mellan den misstänkte eller tilltalade och dennes advokat omgärdas av sekretess. De ska också säkerställa sekretessen kring den korrespondens, de telefonsamtal och de andra former av kommunikation som enligt nationella bestämmelser tillåts mellan den misstänkte eller tilltalade och dennes advokat.

Ändringsförslag

Medlemsstaterna ska se till att mötena mellan den misstänkte eller tilltalade och dennes advokat **utan undantag** omgärdas av sekretess. De ska också **utan undantag** säkerställa sekretessen kring den korrespondens, de telefonsamtal och de andra former av kommunikation som enligt nationella bestämmelser tillåts mellan den misstänkte eller tilltalade och dennes advokat.

Motivering

All kommunikation mellan den misstänkte eller tilltalade och dennes advokat bör omfattas av sekretess, utan möjlighet till undantag.

Ändringsförslag 17

Förslag till direktiv Artikel 8 – punkt 1 – inledningen

Kommissionens förslag

Medlemsstaterna får inte göra undantag från någon av bestämmelserna i detta direktiv utom, i exceptionella fall, från **artikel 3, artikel 4.1–3, artikel 5 och**

Ändringsförslag

Medlemsstaterna får inte göra undantag från någon av bestämmelserna i detta direktiv utom, i exceptionella fall, från **artiklarna 3, 4.1–3 och 5**. Varje sådant

artikel 6. Varje sådant undantag

undantag

Ändringsförslag 18

Förslag till direktiv

Artikel 8 – led d

Kommissionens förslag

d) ska i möjligaste mån vara tidsbegränsat och under inga omständigheter sträcka sig till rättegångsskedet,

Ändringsförslag

d) ska i möjligaste mån vara tidsbegränsat och under inga omständigheter sträcka sig till rättegångsskedet, **och**

Motivering

Dessa krav bör kumuleras.

Ändringsförslag 19

Förslag till direktiv

Artikel 9

Kommissionens förslag

Artikel 9

Avstående

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bindande nationella bestämmelser om närvaro eller bistånd av en advokat, ska möjligheterna att avstå den rätt till en advokat som avses i detta direktiv omfattas av följande villkor:

a) Den misstänkte eller tilltalade har fått förhandsrådgivning om följderna av ett avstående eller på annat sätt blivit fullt införstådd med dessa följder.

b) Den misstänkte eller tilltalade har förmåga att förstå följderna av ett avstående.

c) Avståendet är frivilligt och otvetydigt.

2. Avståendet och de omständigheter under vilka det gjordes ska registreras i enlighet med den berörda medlemsstatens

Ändringsförslag

utgår

lagstiftning.

3. Medlemsstaterna ska se till att ett avstående senare kan återkallas när som helst under förhandlingarna.

Motivering

Denna artikel bör ändras något och placeras före artikel 7.

Ändringsförslag 20

**Förslag till direktiv
Artikel 10 – punkt 2**

Kommissionens förslag

2. Medlemsstaterna **ska** se till att varje yttrande som görs av en sådan person innan vederbörande blir varse att han eller hon är misstänkt eller anklagad för brott inte får användas mot henne eller honom.

Ändringsförslag

2. Utan att det påverkar nationella bestämmelser om tillåtligheten för bevis ska medlemsstaterna se till att varje yttrande som görs av en sådan person innan vederbörande blir varse att han eller hon är misstänkt eller anklagad för brott inte får användas mot henne eller honom.

Motivering

Detta direktiv bör inte sträva efter att föreskriva en valmöjlighet mellan ett formalistiskt system för tillåtligheten för bevis eller ett flexiblare system där domstolarna har rätt att bedöma bevis i ljuset av hur de upptagits och värdera dem därefter.

Ändringsförslag 21

**Förslag till direktiv
Artikel 11 – punkt 5a (ny)**

Kommissionens förslag

5a. När så är lämpligt ska rätten till tillgång till en advokat enligt punkt 1 utvidgas till att omfatta andra typer av straffrättsligt samarbete som negativt påverkar rättigheterna för misstänkta eller tilltalade.

Ändringsförslag

Motivering

Samma behov av dubbel representation kommer att finnas när den europeiska övervakningsordern och konventionen om överförande av dömda personer genomförs, liksom i samband med framtida instrument som den europeiska utredningsordern.

Ändringsförslag 22

Förslag till direktiv Artikel 13 – punkt 3

Kommissionens förslag

3. Medlemsstaterna **ska** se till att **utsagor som den misstänkte eller tilltalade lämnat och** bevis som upptagits under åsidosättande av **hans** eller **hennes** rätt till advokatbistånd eller när ett undantag från denna rätt har beviljats i enlighet med artikel 8, inte i något skede av förfarandet används som bevis mot vederbörande, **utom om användningen av bevisningen i fråga inte riskerar att inverka menligt på hans eller hennes rätt till försvar.**

Ändringsförslag

3. **Utan att det påverkar nationella bestämmelser om tillåtligheten för bevis ska** medlemsstaterna se till att bevis som upptagits under åsidosättande av **den misstänktes** eller **tilltalades** rätt till advokatbistånd eller när ett undantag från denna rätt har beviljats i enlighet med artikel 8, inte i något skede av förfarandet används som bevis mot vederbörande.

Motivering

Detta direktiv bör inte sträva efter att föreskriva en valmöjlighet mellan ett formalistiskt system för tillåtligheten för bevis eller ett flexiblere system där domstolarna har rätt att bedöma bevis i ljuset av hur de upptagits och värdera dem därefter.

ÄRENDETS GÅNG

Titel	Rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande
Referensnummer	COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD)
Ansvarigt utskott Tillkännagivande i kammaren	LIBE 5.7.2011
Rådgivande utskott Tillkännagivande i kammaren	JURI 15.9.2011
Föredragande Utnämning	Jan Philipp Albrecht 11.7.2011
Behandling i utskott	10.10.2011
Antagande	20.12.2011
Slutomröstning: resultat	+: 21 -: 0 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Alexandra Thein, Diana Wallis, Rainer Wieland, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Jan Philipp Albrecht, Jean-Marie Cavada, Luis de Grandes Pascual, Vytautas Landsbergis, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger, Arlene McCarthy

ÄRENDETS GÅNG

Titel	Rätt till advokat i straffrättsliga förfaranden och rätt till kontakt med tredje part vid frihetsberövande			
Referensnummer	COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD)			
Framläggande för parlamentet	8.6.2011			
Ansvarigt utskott Tillkännagivande i kammaren	LIBE 5.7.2011			
Rådgivande utskott Tillkännagivande i kammaren	JURI 15.9.2011			
Föredragande Utnämning	Elena Oana Antonescu 12.7.2011			
Behandling i utskott	11.10.2011	28.2.2012	26.4.2012	10.7.2012
	27.11.2012	19.6.2013		
Antagande	19.6.2013			
Slutomröstning: resultat	+: –: 0:	49 2 0		
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Jan Philipp Albrecht, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeyns, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Nuno Melo, Roberta Metsola, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Kyriacos Triantaphyllides, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra			
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Elena Oana Antonescu, Anna Maria Corazza Bildt, Dimitrios Droutsas, Monika Hohlmeier, Jan Mulder, Marco Scurria			
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Jürgen Creutzmann, Jelko Kacin			
Ingivande	24.6.2013			